

После недавних догађаја у Београду, где су избили студентски протести чији је циљ да се супротставе корупцији у влади, непотизму и другим притужбама, председник Србије Александар Вучић дао је запажено саопштење путем Инстаграма.

Он је позвао опозицију да затражи саветодавни референдум како би се оценила подршка јавности његовом председниковању.

Позивајући се на истраживање невладине организације ЦРТА, које је показало да је више од 50 одсто грађана против њега, Вучић је те налазе одбацио као страни утицај.

У својој поруци је навео: „Пошто ЦИА и други тврде да ми недостаје јавна подршка, ако су ови подаци тачни, онда нема смисла да останем председник“, подсећа се у анализи Института Роберт Лансинг.

Вучић је потом позвао опозиционе странке да прикупе неопходне парламентарне потписе за покретање референдума. Слично, Миленко Јованов, шеф посланичке групе Српске напредне странке, и Ана Брнабић, председница Скупштине Србије, поновили су овај позив.

Протекла два месеца су открила широко распрострањено незадовољство властима у Србији. Урушавање крова новосадске железничке станице, које је резултирало 15 мртвих, послужило је као прекретница.

Наводи сугеришу да је уговор о реновирању са кинеском компанијом или лоше вођен или потпуно без надзора. Овај инцидент изазвао је протесте широм Србије, а недавне бројке показују преко 100.000 учесника, од којих су многи студенти са 60 факултета.

Док су власти у Београду умањиле значај протеста, нудећи много мање процене учешћа, Вучић признаје моћ студентских покрета, који су историјски подстицали политичке промене у региону. Као одговор, владајућа странка је почела да манипулише протестима и предлаже референдум за реафирмацију Вучићевог политичког ауторитета.

Опозиција у Београду је, међутим, одбила да ухвати на Вучићев мамац. У року од 24 сата, одбили су његов предлог референдума и уместо тога позвали на формирање прелазне владе која би се изборила са кризом.

Уз међународну подршку, таква влада би створила услове за слободне и поштене изборе – могућност коју је Вучић брзо одбацио.

У међувремену, пријављени су покушаји инфилтрирања и дискредитације протеста. Међу демонстрантима су виђени инфилтратори који су носили националистичке слогане и симболе, као што је нацистички инспирисан слоган „Нема предаје“ из Стаљинградске битке или заставе које приказују Косово као део Србије.

Упркос неуспеху првобитног предлога референдума, мало је вероватно да ће Вучић одустати од настојања да консолидује власт.

Чини се вероватним да ће се Вучић сада окренути уставним реформама како би осигурао своју позицију, по принципу сличном оном који је имао Владимир Путин из 2020.

У Србији ће Вучић вероватно све предложене уставне промене представити као „патриотске реформе“ које имају за циљ јачање нације.

Национализам је био Вучићево најмоћније политичко оруђе од доласка на власт и очекује се да ће искористити тренутне протесте да унапреди своју агенду.

Убацивањем националистичких елемената у наратив, Вучић би могао да скрене пажњу јавности са изворних узрока протеста – владине корупције, непотизма и лошег управљања – и да је преусмери на патриотску реторику.

Уколико дође до још једног референдума, он би вероватно уследио након ових уставних промена и послужио као средство за легитимизацију продужене Вучићеве владавине, учвршћујући његову моћ у догледној будућности, закључује се.

(Данас)